

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ivsti Baronii Veteracastrensis SS. Th. Et I. V. D.
III[ustrissi]mo Arch[iepisco]po Moguntino à Consilijs.
Epistolarvm Sacrarvm Ad Pontificem Max. Et Amplissimos
Cardinales &c. Libri VI**

Baronius, Justus

Mogvntiae, 1605

Epistola III. Ivstvs Baronivs Veteracastrensis Andreae Vermadio, Societatis
Iesu Theologo S. P. D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70614)

EPISTOLA III.

IVSTVS BARONIVS VETERACA-
STRENSIS ANDREAE VER-*madio, Societatis Iesu Theo-
logo S.P.D.*

PARVM fidei nuntio commisisti tuas
PATER: obiecitq; ea fors non solum ma-
gno me discrimini, verum & ab hoc perte-
xendarum controuersiarum cœpto planè
deiecit. Quod quemadmodū acciderit, co-
ram narrabo. Nunc illud scito, proditis lit-
teris diem mihi dictum, ac tantum non tri-
bunal inter amicos statutum fuisse. Vnus
eorum, grauem exorsus orationem, vehe-
mentissimè mecum queri cœpit, rogauitq;
quid mihi rei esset cum IESUITIS, veri-
tatis & bonorum omnium (quod absit)
hostibus, quibus cum tam familiariter
conuersaret, tam amicè consilia de religio-
ne communicarem. Ac ne quid negare au-
sim, ad manum esse litteras Iesuiticas, *Spira*
non ita pridem ad me missas, quæ diuina
gubernante manu patefactæ omne con-
siliū meum patefecerint. Id verò parum
decere sincerioris fidei sectatorem & ma-
gistrum. ² *Paulum* omne cum infidelibus
commercium prohibere: multo igitur ma-
gis cum *Antichristi* famulis, &c. Quæ cum
ego audissem, perterritus non nihil, iniqui-
tate

*2. Corint.**6. 14.**2. Ioh. 10.**17.*

tate tamen rei commotus, acri promptoque sermone excusationem mei orsus sum. Quid? inquam: vos ne ita sinistrè de viris optimis & doctissimis, quamuis aduersariis vestris sentiretis, vt disputationes etiam cum illis & amicitiam in vitio ponere non vereamini? Quis, vllius erroris conuicit IESUITAS? Quis *Antichristi* famulos esse demonstrauit? Vestra quidem id præsumptio habet, & pulpita vestra nihil aliud sonant, sed infirmis admodum argumentis, & si calumnias excipias, nullis. Imò verò illi *Catholicis* nominis possessione gaudent, nec dum video magnoperè, multum licet multis contra tumultuantibus & perstreptibus, hanc ipsorum gloriationem retusam. Ostèdite vos, si potestis, IESUITAS vel in Deum blasphemos, vel in proximum contumeliosos, vel in docendo erroneos, vel in conuersatione lubricos aut perfidos esse: fatebor *Antichristianos* dicèdos, fatebor iniquè à me factum, qui amicitia cum illis contracta, religionis negotia tractare cœperim.

Hic illi interpellantes (plura enim subiecturum videbant) Ergone, inquiunt, tu ad *Papistas* transibis? Si ita animatus es, actum de te est, actum de omni tua & liberorum tuorum fortuna. Tum ego: Hem inquam, tam subitonè vobis *Papista*? De dogmatib⁹

B non-

nondum vidimus, litteras tantum meas excuso, neque æquum arbitror, homines immerentes, inauditos, nedum conuictos, tam iniqua censerī lege, vt alloquio etiam & litteris virorum bonorum iudicentur indigni. Quid si illi de vobis tale iudicium ferāt, vosq; hæreticos, vel schismaticos, atque à veteri Apostolica Ecclesia Apostaticos dicant, nonne grauem vobis iniuriam illatam queremini? Nonne cœlos & sidera testabimini, quin & martyres vos pronuntiabit? Nolite ^b aff. ctu religionem mereri, sed ^c veritate, alioqui sua cuiq; videbitur verissima. Sentio ego à me Iesuitas ἀνεὸς γυμνασίου πρὸς αὐτὸν ἔργα: aper: as musarum fores, consuli debere ac posse meritò: idque non humanitatis tantum, sed & singularis eruditionis doctrinæque laude. Neque id postulo, vt mea tantum fide credatis: credite ^c Wittakero vestro, credite ^d Iunio, credite cæteris professoribus ac pastoribus vestris, qui nullam sibi satis phaleratam habere videntur lectionem aut concionem, nisi domi post pulpita Canisium, Bellarminum, Valentianum, aut Granatensem, Osorium, Stapletonum & similes expilauerint.

His illi auditis, maiori adhuc ira excaescentes, in conuitia prorumpēbant, IESUITAS (ita communiter omnes ferme hodie Catholicos indignant) manifestos Sophistas

b Philo Iudæus de Legat. Alex. ed. Casim.

c Wittak. praef. Disput. de Ver. Dei. Et praef. 2 ad Lect. Dupl. aduer. Stapleton. d' Franc Iu. gium Praef. Nota. ad Bellarm.

stas & quadruplatores esse, *Papatum* meras
 tenebras, ipsumq; *Antichristi* regnum, quod
 à *Luthero*, *Caluino*, & alijs ad oculum de-
 monstratum sit. Ego subridens, parcius in-
 quam, parcius; nolite præcipitare calculos,
^a *res ardua,* ^b *Et adhuc sub iudice lis est.* Scio
 vobis pleraq; dogmata & sententias *Iesui-*
tarum ne à limine quidem notas esse. Quid
 ergo de ignotis tanquam *cæci de coloribus*
 iudicatis? Statis doctorum vestrorum iudi-
 cijs. At isti plures & maiores causæ suæ te-
 stes habent: habent scripturas, habent con-
 cilia, habent vniuersum S S. Patrum cho-
 rum: habent consentientes in plerisque
 & *Græcos*, *Russos*, *Moscouitas*, *Aethiopes*: in
 summa totum fermè orbem Christianum
 habent. Quod si ergo standum est testimo-
 nijs, ^h *Orbis maior est vrbe*, *Germania maior*
Palatinatu, *Europa maior Germania*, *Eccle-*
sia denique Romana maior vtraque. Nec
 puto illud ⁱ *Donatisticum* vos repetituros,
De cætero mundo perijisse Ecclesiam, & in sola
Germania aut *Gallia*, aut *Anglia*; in parte
Lutheri vel *Caluini* remansisse. *Qui enim*
ita Euangelizat, *Augustino* & mihi *anathe-*
ma est. Alia latitudo patribus promissa
 fuit. ^k *In semine tuo* inquit *Dominus*, *bene-*
dicentur omnes gentes terra, &c. Neq; video
 quomodo Ecclesiam possitis profiteri CA-
 THOLICAM, si tam angustis circumscripta

*o Terent.
Phorm.
f Horat. in
arte Poët.*

*g Quod pa-
tes ex singu-
lorum con-
fessionibus
publicè edo-
cui.*

*h Hieron.
Epist 85. ad
Euzagr. Epi-
scop. 93. Di-
sinct. c. Le-
gemus.*

*i August.
contra Epi-
parmen. li.
1. cap. 2.*

*Es de Vnit.
Ecl. cap. 12.
k Gen. 12. 3.
G 18. 18. G*

B 2   sit   *22. 18.
Psalm 71. 17.*

Psal. 71. 8. sit limitibus, ut non pertingat ^l à mari ad
m. Isai. 54. mare, & ^m funiculus eius ad fines usque terra.
 2. Tum illi leuerissimo vultu intuentes me,
 At tu inquirunt manifestè *Papista* es, qui i-
 psorum causam tam genuinè agis? Quid
 enim illi aliud, quàm *Patres Patres, Ecclesi-*
am Ecclesiam crepant. Si tu ita affectus es,
 nos magistratui significabimus, qui te in or-
 dinem cogat, tuamque curiositatem com-
 pescat. Facite inquam quod lubet, nihil mi-
 hi hoc nomine metuo: conscientia boni-
 tas, & causa æquitas consolantur me, nec
 quicquam commereui, quàm quod scripsi
 Iesuitis, & in plerisque ipsorum sententias
 à Prædicantibus malitiosè vel imperitè
 peruertere agnosco. Si mihi hoc nomine ma-
 lum accerteris, patiar sanè, sed vos quàm re-
Gen. 16. 5. ctè videritis. ⁿ *Deum inter me & vos iudicem*
constituo. Sic amicitia dissoluta discessum
 est.

Hæc verò cur ad te, PATER REVERENDE,
 tam longa cōmemoratione? Primum vo-
 lvi excusare diuturnum silentium meum,
 ut qua ex causa proficisceretur, cognosce-
 res. Deinde putavi luctum meum in amici
 sinum deponendum, ut qua in parte posset,
 me consilio aut opera iuaret. Qua de re
 quia nec tempus nec periculum plura sinit
 scribere, cœtera in aduentum meum diffe-
 ro. Interea tu vale, meque quod facis, sin-
 cerè

cerè amare perge. Heidelb. 17. Cal. August.
M. DC.

EPISTOLA IV.

IVSTVS BARONIVS VETERA-
CASTRENSIS GREGORIO RE-
nato S. P. D.

ACCEPI litteras tuas, GREGORI, quibus *De Sancti-*
retexens partem nuperæ συζητήσεως *tate morū*
nostræ, quæstiunculam proponis de loco *Ecclesia Ca-*
Euangelico: *Attendite à falsis prophetis,*
qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, in- *a Matth 7.*
trinsecus autem sunt lupi rapaces: à FRUCTI- *15. 16.*
BVS eorum cognoscetis eos. Hic enim quia in-
ter tesseras Pseudoprophetaum FRUCTVS
vel maximè commemorantur: & verò FRU-
CTVS operum duabus radicibus enascun-
tur: alij doctrinæ ipsius sanæ aut corruptæ:
alij liberæ hominum voluntatis, etiam præ-
ter doctrinæ genium sese efferentis & lu-
xuriantis: dubitare te ais, vtrum hi vel illi
intelligèdi veniant: et si isti præ his, vtrum
in veteri magis quàm noua Ecclesia repe-
riantur. De vtroq; breuiter vt potero satisfi-
faciam.

Ac de priori pridem sunt, qui longissi-
mè à scopo aberrantes, FRUCTVS ipsam do- *Fructus nō*
ctrinam interpretantur, quasi Dominus *est ipsa do-*
eos doctores definiat veros, qui veram, fal- *ctrina.*